

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกีฬาบาสเกตบอล เป็นที่รู้จักและนิยมแพร่หลายทั่วโลกโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นการจัดมหกรรมกีฬาในระดับใดก็ตาม เช่น ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ บาสเกตบอลจะเป็นกีฬาที่ถูกบรรจุในรายการแข่งขันอยู่เสมอ ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ในระดับโรงเรียนหรือสถาบัน การศึกษาระดับต่าง ๆ นั้น บาสเกตบอลจึงถูกจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีความนิยมสูงอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับกีฬานิกอื่น

ความมุ่งหมายในการเล่นบาสเกตบอล ในการเล่นบาสเกตบอล ทีมจะต้องพยายามนำลูกบอลไปโดยการส่ง โยน กลิ้ง หรือเลี้ยงไป เพื่อโยนลงในห่วงตาข่ายของฝ่ายตรงข้าม โดยไม่ผิดกฎ และกติกาของการเล่นกำหนดการแข่งขันไว้ 2 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที หยุดพักระหว่างครึ่ง 10 นาที คะแนนที่ได้จากการยิงประตูเท่ากับ 2 หรือ 3 คะแนน ตามพื้นที่ที่ยิงประตู คะแนนที่ได้จากการโยนประตูโทษครึ่งละ 1 คะแนน ทีมใดที่ได้คะแนนมากกว่า เมื่อสิ้นสุดเวลาการแข่งขันถือเป็นฝ่ายชนะหากคะแนนเท่ากัน เมื่อสิ้นสุดการแข่งขัน ให้ต่อเวลาไปอีก 5 นาที จนกว่าจะมีผลแพ้ชนะ

ชัยนันท์ วงษ์มีพันธ์ (2536) ได้เสนอคุณสมบัติของนักกีฬาบาสเกตบอลที่ดีว่า นักกีฬาบาสเกตบอลที่จะ ประสบความสำเร็จในการเล่น จะต้องประกอบด้วย

รูปร่าง นักกีฬาบาสเกตบอลจะต้องมีรูปร่างสูงใหญ่ น้ำหนักตัวสมส่วน แขนยาว นิ้วมือยาว เพราะจะทำให้สามารถครอบครองบอลได้ดี ดังนั้น ในการคัดเลือกตัวนักกีฬาบาสเกตบอล ผู้ที่มีรูปร่างสูงใหญ่ก็ควรที่จะได้รับการพิจารณาไว้ก่อนเสมอ

สมรรถภาพทางกาย อันประกอบด้วยความแข็งแรง ความทนทาน ความคล่องแคล่วว่องไว ความเร็ว กำลัง ความอ่อนตัว และความไวต่อปฏิกิริยาการตอบสนอง

ทักษะกีฬาบาสเกตบอล ทักษะที่สำคัญในการเล่นบาสเกตบอล อันได้แก่ การทรงตัว การหยุด การเคลื่อนที่ การครอบครองลูกบอล การรับส่งบอล การพาดบอลหรือการเลี้ยงบอล เทคนิคการหลอกล่อ การกำบังคู่ต่อสู้ ทักษะการป้องกัน ลักษณะการยิงป้องกัน การป้องกันขณะฝ่ายรุกกำลังพาดบอล การป้องกันคนไม่จับบอล การป้องกันผู้เล่นตำแหน่งโพสท์ การยิงประตู การกระโดดแย่งบอลจากการยิงประตูไม่ใช่ว่า

กรมวิชาการ (2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาบาสเกตบอล ซึ่งในโครงสร้างของหลักสูตรเป็นวิชาเลือกเสรี พ 0213 บาสเกตบอล และวิชาบังคับแกน พ 306 ฬานามัย 6 ซึ่งความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน วิชาบาสเกตบอล ตามจุดมุ่งหมายของการเรียน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง อาทิ ตัวผู้เรียน อันประกอบด้วยความสนใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน สมรรถภาพทางกายและทักษะพื้นฐานของนักเรียนเอง ตัวครูผู้สอน อันประกอบด้วย ความรู้เทคนิคและวิธีสอนของครู องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอน บาสเกตบอลบรรลุวัตถุประสงค์ และวิธีการที่จะตัดสินว่านักเรียนมีพัฒนาการ ของการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ก็คือกระบวนการวัดและการประเมินผลทางการเรียนนั่นเอง

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523) ได้เสนอแนะประโยชน์ของการวัด และประเมินผล ซึ่งจะอำนวยความสะดวก ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. เพื่อให้ทราบสถานภาพของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง เพื่อช่วยให้ครูได้ทราบ ระดับความสามารถของนักเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยากง่ายเพียงใด
2. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียน มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น การวัดและประเมินผลจะช่วยให้ นักเรียนตื่นตัวในการเรียนมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยในการแบ่งนักเรียน ตามระดับความสามารถ ซึ่งจะเป็ประโยชน์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะถ้าแบ่งกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในระดับความสามารถใกล้เคียงกัน นอกจากการเรียนการสอนจะไม่ได้ผลดีแล้ว ยังอาจเป็นอันตรายขึ้นกับนักเรียนอีกด้วย
4. เพื่อให้สามารถประเมินผลการเรียนของนักเรียน และการสอนของครูได้
5. เพื่อช่วยให้สามารถวินิจฉัย และทำนายเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้
6. เพื่อใช้เป็นวิธีหนึ่งของการเรียนการสอน ดังที่กล่าวมาในข้างต้น การวัดและประเมินผล เป็นการสร้างสภาพการณ์อย่างหนึ่งให้แก่ นักเรียน
7. ช่วยให้สามารถให้คะแนนนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

วิริยา บุญชัย (2529) ได้แยกแบบทดสอบ ในการวัดผลทางพลศึกษาเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

ก. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher - Made Test) เป็นแบบทดสอบที่พบอยู่โดยทั่วไป และเป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เพื่อใช้กับนักเรียนของตน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. เหมาะสมกับหน่วยการสอนที่ครูกำหนดกับความยากง่ายได้
2. การสร้างแบบทดสอบนั้น วิธีการ เครื่องมือ และการให้คะแนนขึ้นอยู่กับ การกำหนดของครูเอง โดยอาศัยความเที่ยงตรงจากหลักสูตรเป็นเกณฑ์

3. แบบทดสอบ อาจจะไม่เป็นไปตามคะแนนมาตรฐานของส่วนการศึกษานั้น ๆ แต่เป็นคะแนนที่ครูรวบรวมไว้ตลอดทั้งปี และสร้างคะแนนมาตรฐานขึ้นใช้เอง

4. เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นได้รวดเร็ว ดังนั้นวิธีการอาจจะไม่ดีเท่ากับ แบบทดสอบมาตรฐาน

5. ไม่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้สำหรับครูคนอื่น เหมาะสมสำหรับใช้ในส่วนการศึกษาหรือท้องถิ่นนั้น ๆ

ข. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีวิธีการเครื่องมือ และ การใช้คะแนนคงที่ โดยสามารถทำให้ใช้ข้อสอบนี้ทดสอบ ในต่างสถานที่ และ ต่างเวลาได้ การสร้างแบบมาตรฐานนั้นมีใช้ของง่าย ต้องออกข้อสอบหลาย ๆ ข้อ และทำการทดสอบกับคนเป็นจำนวนมาก นำข้อทดสอบ กลับมาวิเคราะห์เลือกเฉพาะข้อสอบที่มีคุณภาพดีไว้ แบบทดสอบมาตรฐานนี้ นอกจากมีวิธีการเครื่องมือ และการให้คะแนนคงที่แล้ว ยังต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อถือได้ (Reliability) และมี เกณฑ์ปกติ (Norms)

ผาณิต บิลมัท (2526) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ปกติ (Norms) ว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ได้จากการคำนวณค่าทางสถิติ จากการนำแบบทดสอบไปใช้ ข้อทดสอบแต่ละแบบ จะมีเกณฑ์ปกติเอาไว้เพื่อใช้เปรียบ เทียบกับคะแนนผู้เข้าทดสอบ ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการสร้างเกณฑ์ปกติคือ

1. ทำจากกลุ่มตัวอย่างที่มากพอ (ทำให้มีความคลาดเคลื่อนน้อย)
2. การสุ่มตัวอย่างกระจายอยู่ในประชากรทั่วไป
3. ตัวอย่างที่นำมาต้องเป็นตัวแทนประชากรได้จริง ๆ
4. เกณฑ์ปกติจะต้องใช้เฉพาะกลุ่มที่กำหนดเท่านั้น
5. จะต้องคำนวณหาเกณฑ์ปกติ ของข้อสอบย่อยแต่ละอย่างก่อน แล้วจึงคำนวณหาเกณฑ์ปกติ ของแบบ ทดสอบทั้งหมด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้น หากผู้สร้างแบบทดสอบสามารถสร้างเกณฑ์ปกติตามขอบเขตของประชากรที่กำหนด จะทำให้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนั้นมีคุณค่า และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เพราะจะทำให้ลดเวลาในการประเมินค่า ของคะแนนที่ได้จากการวัดมากทีเดียว ปัจจุบันกฎและกติกาของกีฬาบาสเกตบอล จะมีการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ 4 ปี ภายหลังจากการแข่งขันมหกรรมกีฬาโอลิมปิก เช่น เวลาที่ใช้ในการแข่งขันซึ่ง ในปัจจุบันอาจจะใช้ระบบ 2 X 20 นาที หรือ 4 X 12 นาทีก็ได้การกระทำผิดระเบียบในการเล่น เช่น การพาสบอลเดินเกิน 2 ก้าว (WALKING) การพิจารณาลักษณะของการยิงประตู ตำแหน่งการส่งบอลเข้าเล่น เมื่อมีการทำผิดระเบียบ หรือกระทำฟาวล์ในการเล่น และบทลงโทษในการกระทำฟาวล์รวมครบ 7 ครั้ง ในแต่ละครึ่งของการแข่งขัน บทลงโทษคือ ทีมที่ถูกกระทำฟาวล์จะได้โยนโทษ 2 ครั้งกฎและกติกาต่าง ๆ ดังกล่าวมีแนวโน้มการ

เปลี่ยนแปลงใกล้เคียงกับ กฎ และกติกาของบาสเกตบอลอาชีพในอเมริกา (NBA) ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้รูปแบบของการเล่นและการฝึกทักษะกีฬาบาสเกตบอลมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น รูปแบบการป้องกัน จะเน้นการป้องกันแบบ คนต่อคน (MAN TO MAN DEFENCE) ดังนั้น ความสำคัญของการฝึกทักษะจึงต้องเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ ความสำคัญ ของการฝึกทักษะ การสไลด์เท้า จะเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก การฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอลสมัยใหม่ จะต้องฝึกให้นักเรียนรู้ หลักการ และวิธีการสไลด์เท้าอย่างถูกต้อง เพื่อแย่งพื้นที่ในการเล่นให้ดีที่สุด ทักษะ การโยนโทษ เกมส่บาสเกตบอลในปัจจุบัน ทักษะการโยนโทษเป็นทักษะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพราะเมื่อทีม กระทำฟาล์วรวมครบ 7 ครั้ง ของแต่ละครึ่งของการแข่งขัน ทีมที่ถูกกระทำฟาล์ว จะได้โยนโทษ 2 ครั้ง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทักษะกีฬาบาสเกตบอลที่สำคัญ ในการเรียนการสอนในปัจจุบัน จึงมีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอล จึงควรที่จะมีการพัฒนาไปตามรูปแบบของการเรียนการสอนในชั้น เรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบันครูพลศึกษาที่สอนวิชาบาสเกตบอล ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด กรมสามัญ จังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่มักจะใช้แบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอล ที่คนสร้างขึ้นเอง ในการวัดทักษะกีฬา บาสเกตบอลเพื่อประเมินผลการเรียนวิชาบาสเกตบอล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหา การใช้อุปกรณ์ สถานที่ และ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อีกทั้งปัญหาของการใช้แบบทดสอบ มาตรฐาน ในประเทศไทยที่มีผู้สร้างขึ้น แล้วในปัจจุบันคือ เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบเพราะข้อ กำหนดของเกณฑ์ปกติ คือ จะต้องใช้เฉพาะกลุ่มที่กำหนด เท่านั้น ซึ่งเกณฑ์ปกติของทักษะกีฬา บาสเกตบอล ของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ยังไม่มีผู้สร้างขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว อีกทั้งผู้ทำการวิจัยเป็นผู้ที่มีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับ กีฬาบาสเกตบอลโดยตรง กล่าวคือ เป็นครูผู้สอนวิชาบาสเกตบอล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็น เวลา 15 ปี จึงเป็นแรงคลใจให้ผู้วิจัย ต้องการสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอล สำหรับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเกณฑ์ปกติทักษะกีฬาบาสเกตบอล ของนักเรียนในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัด และประเมินผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน และ ผู้ฝึกสอนกีฬาบาสเกตบอล ในการ คัดเลือกตัวแทนนักกีฬาบาสเกตบอลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2.2 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ในการแบ่งระดับความสามารถของทักษะกีฬาบาสเกตบอล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากร ประชากรที่ทำการศึกษา เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาใช้ในการทดสอบ เพื่อหาคุณภาพ ของแบบทดสอบทักษะกีฬา บาสเกตบอล สำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนสารคามวิทยาลักษณ์ขอนแก่น และโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาบาสเกตบอล ชาย 30 คน หญิง 30 คน โดยทำการทดสอบในเวลาเรียน

1.3.3 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่นำมาใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่ผ่านการเรียนวิชาบาสเกตบอล จำนวน 14 สถาบัน ซึ่งเป็นนักเรียนชาย 535 คน นักเรียนหญิง 535 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,070 คน ดังรายละเอียดในขั้นตอนของการสุ่มตัวอย่าง

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1.4.1 นักเรียนทุกคนมีโอกาสเรียนและฝึกในระยะเวลาที่เท่ากันตามหลักสูตร

1.4.2 การหาความแม่นยำ ของแบบทดสอบรวมทุกรายการ กระทำโดยนำแบบทดสอบทักษะกีฬาบาสเกตบอลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบของเทพประสิทธิ์

1.5 ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1.5.1 การทดสอบในวันและเวลาที่แตกต่างกัน อาจมีผลกระทบต่อการทดสอบ

1.5.2 สภาพสนามที่ใช้ในการทดสอบ บางสถาบันมีความแตกต่างกัน อาจมีผลกับคะแนนที่ทำได้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การสไลด์เท้า (Sliding Foot) หมายถึง การก้าวเท้าออกข้างลำตัว โดยเท้าทั้งสองแยกห่างกัน ประมาณ 1 ช่วงไหล่ งอเข่าทั้งสอง ย่อลำตัวต่ำ แขนงอเล็กน้อย การก้าวเท้าไปทางซ้าย ให้เท้าซ้ายก้าวออกด้านข้าง นำหนักตัวอยู่ที่ขาซ้าย ขณะเท้าซ้ายลงพื้นเท้าขวาจะเคลื่อนตามเท้าซ้าย สองเท้ายังคงรักษาช่วงห่างกันประมาณ 1 ช่วงไหล่ การสไลด์เท้าออกทางขวาให้ใช้วิธีเช่นเดียวกัน

การส่งบอล (Passing) หมายถึง การที่กระทำให้ลูกบอลเคลื่อนไปถึงเป้าหมาย ด้วยการใช้มือ ผลัก หรือดัน

การยิงประตู (Shooting) หมายถึง การที่ผู้เล่นพยายามที่จะส่งบอลให้ลงไปในห่วงประตู บาสเกตบอล

ลูกบอล (Ball) หมายถึง ลูกบาสเกตบอล

การเลี้ยงบอล (Dribbling) หมายถึง การที่ผู้เล่นใช้มือผลักลูกบอลลงพื้นให้กระดอนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการพาบอลไปยังพื้นที่ที่ต้องการ

ผู้สอบ (Tester) หมายถึง ผู้ควบคุมการทดสอบ

ผู้รับการทดสอบ (Subject) หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภายในสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

โรงเรียนกรมสามัญขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

โรงเรียนกรมสามัญขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2499 คน

โรงเรียนกรมสามัญขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1499 คน

โรงเรียนกรมสามัญขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 100 - 499 คน

1.7 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากผลการวิจัยนี้ จะทำให้ได้แบบทดสอบมาตรฐานทางกีฬาบาสเกตบอล ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์แก่การเรียนการสอนคือ

1.7.1 นำไปใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนวิชาบาสเกตบอล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.7.2 เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจ และตื่นตัวในการเรียนมากยิ่งขึ้น

1.7.3 เพื่อใช้ในการแบ่งระดับความสามารถของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

1.7.4 เพื่อใช้ในการประเมินการสอนของครู